

Չեքոսլովակիա
Զեմբուր
Զեմբուր

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1 1927 . . ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹԻԿ ԶԵԳՈՒՇԻ ՍՕՎԱՌ ԸՆԹՑ. ԸՆԿՑ.
ԹԵՐԹԻԿԻՆ ՎԵՐՍԱԲԵՐԵԱՆ ԳՐՈՒԹԻԿԻՆԵՐ ԽՐԿԵԼ 1326 W. HURON ST. CHICAGO ILL.

ԽՄԱՍԳՐԱԿԱՆ

ԵԱՐԳԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏԻ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒՄ

Արարա

Արիւնոտ պատերազմի ընթացքին գործուած խուժողուծ նախնիներու եւ բառմնեւ լի ոճիրներու վերսիշուսին հետ գուզընթաց մեր մտքի աջաց առջեւ կը պարզուի Արարան իր հրաշափառ տեսիլքով։ Արարան, ուր յաղթուածիւններու ամէնէն փառաւորը դարձնուեցաւ բոլոր մը քայտերու կողմէ։

Արարա անուանը հերոսական մարտնչումի եւ փառապանծ յաղթանակի նշանակն է հայ ազգի պատմութեան մէջ, որուն իյուր սրտերը հպարտութեամբ հռչակին եւ շրջները անզգաբար կակսին զրէժի Ռազմերգը հնչեցընէլ ու ճնծալ։

Եթէ կայ դրուագ մը, որ պիտի յուզէ եւ խնդ ու աւիւնով լեցնէ ապագայ հայ երիտասարդներու սրտերը եւ զանոնք մղէ նորանոր զրէժնդրական պայքարներու եւ յաղթանակներու, ապահովաբար այդ պիտի ըլլայ ափ մը հայ կորիւններու խիզախ գոռիը Արարայի կողմն ի վեր եւ շահուած պատերազմը։

Արարա խորհրդաւոր նշանակութիւն մը կը զգենու եւ մեր սրանյացումին կարծանանայ, երբ նկատի կառնենք այն մարտիկները, որոնք մեծագոյն յաղթութիւն մը կերտեցին իրենց յանդուգն եւ անպեհեր իոյանքներով։ անոնք, այդ հայրենիքէն բոլորէն պտարուած պարզուկ եւ սակայն հայրենաբաղձ հոգիւնները, ազատութեան սիրովը վառ, առանց վարկքան մը իսկ տատամսքիւն, ձգեցին ամէն ինչ որ ունէին, ամէն ինչ որ կեանքը տրւած էր իրենց, լեցին ապագայի ամէն ոսկի երազ եւ դիմեցին կողուոյ դաշտ, զրէժ իրենց արեան ծարաւի շրժներուն փառ հայրենիքի ազատագրութիւնը գէնեով նուիրագործելու զեհ ըզժանքը իրենց հոգիներու խորը։

Գացին անոնք, այդ առիւծասիրտ հայորդիները, չարակոշկոծ հայութեան ծակատիւն բսուած «ստրուկ» ի խարանը մաքրելու եւ հայ ազգի անընկճելի եւ աննքան մարտական հոգին անգամ մը եւս ի յայտ բերելու - յայս օտարներու, որոնք սոպոր էին հայը կը նկատէին գուրկ առնական ոգիէն եւ դիմադրական քնդէ։

Գացին անոնք եւ կերտեցին փառապանծ յաղթանակը։

Մենք Չեքոսլովակիայի մեծ հպարտութեամբ կը լիշատակենք Արարայի անուանը, որովհետեւ այդ անձնուէր եւ արի զինւորներու շարքին, Նահատակուած եւ կամ ողջ, կը տեսնենք մեր ծննդավայրի Օդէն եւ քուրէն սնանդը, անոր աւանդութիւնները մարմնացնող բազում հայրենակիցներ։ Չեքոսլովակիայ, իբրեւ հայ կտրիճ տղամարդ, հիացում առնող մասնակցութիւնը բերաւ եւ շահեցաւ ընդհանուրին սքանչալէն ու յարգանքը։

Յարգանք բոլոր Արարայի Նահատակներուն եւ փառք ու պարծանք բոլոր ողջ զինւորներուն, որոնք, զստահ ենք թէ այժմայ պատրաստ են ինքզինքնին հայրենիքին

փրկութեան նուիրել, երբ առիթը ներկայանալու: Եւ առիթները միշտ ալ
 կը ներկայանան: Պոռն մը արտաքին եւ ջնգուշտի շահատակներուն եւ սրտագեղ ողբագու-
 րանք ջնգուշտի Վէթիշաններուն:

ԱՐԱՐԱՅԻ ԶԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Ոչոր ազգերու մէջ ամէն Պաշտօնական շա-
 որ դէպք կը յիշուի, զէթ տարին անգամ
 լը: Վերաբարձեւում ժողովուրդին մէջը
 այդ դէպքին կարեւորութիւնը եւ անոր ող-
 ւոյն տիրապետութիւնը: այսպէս, հայերս
 մասնաւորապէս կը յիշենք Շաւարշանը, ո-
 րովհետեւ այդ պատմական ծակատամարտին
 մէջ Վարդանանք կենաց եւ մահու պայքար
 մըն էր որ մղեցին դիւշագնօրէն:

Մօտաւորապէս հինգ հարիւր տարիներէ
 ի վեր իրեն անկախութիւնը կորսնցնող Հայ
 Ազգը միշտ յարմար պատեհութեան մը սպա-
 սած է իրեն գերութեան լուծը Թօթափելու
 եւ դարձեալ ազատ ապրելու ազատ Հայրե-
 նիքի մէջ:

Եւրոպական պատերազմը այս Յարմար
 պատեհութիւններէն մէկն էր որ բովանդակ
 հայութիւնը կողգէր Շատուի: Եւրոպական
 եւ Ամերիկեան մեծ պետութիւններ պաշո-
 նական յայտարարութիւններով կը խոստա-
 նային հայոց բացարձակ անկախութիւնը:
 ուստի կը մնար միայն մէկ բան եւ այն
 էր հայ ծաղիկ երիտասարդութիւնը նետել
 դաշնակից բանակներու մէջ որ իրենց Ա-
 րիւնդ նուիրագործէին իրենց ազատութի-
 ւնը:

Արտասահմանի հայ երիտասարդութիւնը,
 մանաւանդ Ամերիկայէն, գունդագունդ կա-
 մաւոր գրութեան «մեծ հարսանիքին» հա-
 մար, ինչպէս անոնք սովոր էին կոչել
 Թիւրքին դէմ կռուելը: Մենք, որպէս ջն-
 ցուշտներ, մասնաւոր հպարտութեամբ իր-
 աւունք ունինք յիշելու կամաւորական շա-
 ժումը եւ Արարան, որովհետեւ մեր երի-
 տասարդութիւնը աներկբայօրէն ապացուց
 իրեն ջնգուշտի հայու արժանիքը անպախ-
 օրէն կռուելով ու զոհելով:

Վերջապէս Հայուն Ազատութիւնը զէնե-
 ոյ ստանալու «մեծ հարսանիքի» օրը կը
 հասնի 1918 ի Սեպտեմբերի 19 ի օրը, Սի-
 րիոյ անապատին մէջ Արար կոչուած բար-
 ձունքին վրայ:

Ծակատամարտը կսկսի կատաղի սաստկու-
 թեամբ - եւ ինչո՞ւ չէ, չէ որ Հայուն եւ
 Թիւրքի հետ է կռիւը -- Ռուսներ սարսա-
 փելի պայծառներով կը խորտակեն դիրքե-
 հրացան, արագահարուած եւ Թնաւոթ միա-
 ջած իթրու երկուստէ կը հնձեն մարդ-
 կային կեանքեր, Օղին մէջ եւ գետինն զ-
 ոյ հայրիւր հազարաւոր զնդակներ իրար
 կը խաչածեւեն ամէն կենդանի էակ մահաց-
 նելու համար: Ետաքիտադատութիւնը շատ

շփուար է, ամէն բայափոխի մահ է ամէն-
 ուրեք: Սակայն այս դժոխային ժամերը
 սարսափ չեն ազդեր մեր բայարի զինուոր-
 ներուն: Անոնք տնտեսելով հանդերձ իրենց
 սիրելի ընկերներուն զոհուիլը Թշնամի
 զնդակներէն, արիօրէն կը սողոսկին յա-
 ռաք դէպի Թշնամին: Թիւրք բանակը տես-
 նելով Հայ զինուորներու անվեհեր յառաջ
 խաղացութիւնը, ստիպեալ կը նահանջէ շատ
 զոհեր տալով հայ գունդին:

Արարայի այս փառաւոր յաղթանակը
 բովանդակ հայութեան սրտերը ուրախութե-
 ամբ լուզեց եւ, Ազգը, պահ մը մոռցած
 իրեն ահեղի կորուստները, ճնծաց Արարի
 յաղթութեամբ եւ անոր հետեւանցող ստաց-
 ուելիք Կիլիկիոյն ազատութեան յոյսով:

Արարայէն լետոյ յարորդող բաղաճական
 դէպքերը եւ դաշնակից պետութեանց անու-
 րակելի վարմունքը Հայ Դատին հանդէպ,
 պահ մը, հայութիւնը մատնեց անյոյս դը-
 րութեան մը: Սակայն, տակաւ առ տակաւ,
 Հայը, Փռնիկի մը նման, յուսախարու-
 թեանց եւ աւերակներու մէջէն զլուռ կը
 բարձրացնէ եւ կարհամարհէ իրեն Թշնամի-
 ներուն եւ բարեկամ - Թշնամիներուն ի-
 գործ դրած սաղայելական միջոցները զին-
 քը մահացնելու համար:

Հայ Ազգը մեղսնելը անկարելի է որ-
 չափ ժամանակ որ մեր մէջը Հայկազնեան
 արիւնը չէ ճամբած: Շաւարշաններ եւ Ա-
 րարաներ կերտելով եւ յիշելով անոնց ի-
 շատակը մեր մէջը միշտ վառ պահ մնայ
 ազատութեան ոգին: այս առիւ պարտք կը
 ծանրանայ մեր վերապրող ջնգուշտի այն
 բայ զինուորներու վրայ, որոնք կռուե-
 ցան Արարայի ծակատամարտին մէջ, պարբե-
 րաբար գրեն մեզի համար, Մօ Վառի էջե-
 րուն մէջ, իրենց մղած կռիւներու ման-
 րամասնութիւնները: Անոնք պէտք է փոխ-
 խանդուն ապագայ պերուշներուն, անոնց
 մէջ ալ Հայուն վերջնական ազատութեան
 ոգին վառ պահելու համար:

Ամէն տարի, Սեպտեմբերին երբ կը
 յիշենք ձեզ, Ոյ շահատակ ջնգուշտի եւ
 ոյ ջնգուշտի բայեր, մենք արեւունք չը
 պիտի Թափենք ձեր վրայ, այլ որպէս ձեր
 արժանաւոր եղբայրները, մենք միշտ զեր
 պիտի պահենք Հայ Ազգին պատիւը եւ ձեր
 Աննման Երջառակը:

ՅԻԼ ՍՏԵԼՅԵԱ
 7 - 17 - 27

ՍԻՄՈՆ

ՅԻՍՆԱՊԵՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՊԱՊԱՆԱՆ (ԶԵՔՈՒՇԵՒ)

ՍՕ ՎԱՐԻ ԱՅՍ ԹԻԻԸ ԵՐՈՒՐՈՒՄ Ե. ԱՐ-
ՐԱՐԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻԷ ՄԵՐ ԵԱՀԱՏԱԿ-
ԻՈՒ. ԶԵՔՈՒՇԵՒ ԵՒ ՈՉ ԶԵՔՈՒՇԵՒ ՀԱՅ
ԼԵԳԻՍԼԱԿԱՆԵՐՈՒ ԱՆՔԱՌԱՄ ԹԻՇԱՏԱԿԻՆ.

ԳԻՍԱՒՈՐ ԱՍՏՂԸ ԱՐՐԱՐԱ

Առ հասակ մարդուս կեանքին մէջ յիշա-
տակներ կան թագուս, քաղոր, վերաքնող,
կազդողիք, գուրգուրանքի ու փայփայան-
քի արժանի գործ լաւեռ սիրելի է մերթ-
շնդ մերթ պարպտել, յուզել, եւ թիծա-
ռել լաւերթաքնելու բաղձանքով, ինչպէս
Քարշամած ծաղիկ մը երկնատուր անձրեւի
մեղմ շաղկով թարմացնելու թողնած, գու-
նատ եւ գոսնած բոյսմը ցողոյ դալարե-
ցունելու յոյսով, այս կարգին է Արար-
ի անմոռանալի օրուան սերալի արարե-
ներուն նշանակութիւնը, ու անոր թողած
եւ դրօշմած տպաւորութիւնը իմ մտքիս
վրայ, կեող, տեղեր եւ յոյս դժնդակ
կատերազմի օրերուն էր որ կը մնայի.
Դադիոյ մէջ: Ղառձեալ յուշեր: Եւ այդ
օրերուն էր որ հէք հայութեան յարչա-
քանքին: Խաչելութեան, նախնիներուն ար-
արածիկ եւ կոտորածնող գուռկան լուրե-
րուն արժագանգը կը կարդայինք ամէն օր
աղիական լրագրութեան էջերէն առ հաս-
նակ, եւ իմասնաւորի Փարիզի՝ ԼԸ ԺՈՒՐ-
ԵԱՆ՝ Թերթի Թղթակից Հ. Պարպոսի զգալա-
ցունք, մորմիքի եւ խաթող գրութիւն-
ները - կոկկասեան Ծակտեն - Հայաստա-
նի մէջ ի լուռ գործադրութեան խօղժու-
թիւններուն ճափկական բանակ կոչուող
որեններուն ձեռամբ: Պարպոս, իր հմա-
նայ գրչոյ տարագիր եւ ղեքաղղ Հայու-

Յեան Խաչելութեան եւ գողգոթային պատ-
մութիւնը կըներ Խաչակիր երկիրներու
օղողողներուն համակրութիւնը արձնե-
նելու եւ գուռը շարժելու առ հայս:

Հայկական կոտորած, քաղոր, զանգուա-
ծային տեղահանումներ, գուռի եւ բօծի
յարաստիկ լուրերու անվերջ շարունակու-
թիւն մը: Եւ սեւ ու ամպոտ օրեր:

Իսկ մեզ շփոթականութիւն Գաղիացին
տուած էր արգահատանքի եւ կարեկցութեան
սակայն նողկալի - անակալ - մը՝ ԼԸ բօզըր
Արմէնէնէն, երկար տարիներէ վեր օտարնե-
րու մտքին անպէս մը դրօշմուած, Հարծես
Թէ փոխանձուած ժառանգ մը ԸԼԼԻՐԻԹէ Հայը
ինքնապաշտանութեան դիմելու անընդունակ
մի տարրէ, եւ հէնց այդ իսկ պատճառաւ,
Թիւրքին եւթադանին ամէնօրեայ գողը -
Վախ քամաղղ ցեղ, Վախ:

Հոյն Վոյթի մը պէտքը կար: Եւ Ա-
րարայի պատմական դէպքը ինքնին շատ նշա-
նակելի, առողիք, պստ, դրակաւ:
հոծիք եւ անհերքելի փաստ մէր որ
կուգար ի սփիւրս աշխարհի ապացուցանելու
Թէ Հայն ալ ողնահար ունի, կոռուի գիտէ,
եւ պատուով ալ մեռնի:

Արարայի անառիկ յորհորջուած բար-
ժունքներէն տեղատարափ - կարկուտի պէս
տեղացող - շարափնելներուն, կապար փսխող
գնդաժիրներուն, մուծարու եւ Թրմ - Թրմ
Թունաւոր փամփուշներուն գործած աւերնե-
րը ալ ու ծախ, կարող չեղան կասեցնելու
քիչք հայրենասիրական եւ վրէժիւդրական
աւելնող լեցուած ու ներշնչուած Հայ Կա-
մաւորին եւ անոնց շարքերուն ջնքուշքի
Երիտասարդ Կորիճներուն Ծախաւաճ վեր-
ելքը: Արարայի կատարներէն արձակուած
ու պայծող ոռւմբերուն, ղոտիային կայծե-
րու լոյսնաշող ցոլացումներ կարծես որ
արփիացոյց հայուն ամպամած, մթալնած
եւ մշուշապատ - քաղաքական - երկինքը:

Արարայի ճակատամարտին մէջ ջնքուշքի
Կամաւորին ցոյց տուած, ի յայտ բերած,
անընկճելի կամքը եւ կոռուելու ընդունա-
կութիւնը համակեց մեզ հպարտութեամբ,
խաչակրութիւն մը տալով մեր խանձած սրտե-
րուն: Արարայի պատմական օրը Գիսաւոր
Աստղի մը յայտնու թիւնը եղաւ Հայուն
քաղաքական հորիզոնին վրայ:

Ողջոյն, անոնց, որ այսօր Թիւ
խաղաղ քաղաքներու նուիրութեամբ, բայց որ
լաւագոյն քաղաքներն են ղառձեալ
ազգային վերքերը ու քաւերը ամոքելու
ազնիւ գործի ասպարէզին վրայ:

Յարգանք, անոնց, որ ինկան առանց
տեսնելու լրացումը իրենց իտ-

եալներուն, Եւ Յ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ԱՐԱՐԱՏԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Պաղեստինի ծակատու մարտի ափ մը բազմազան Հայորդիներու ճիշատակը կարծես է մեր մէջ յաճախ տիրագործելու եւ հրողութիւններ եւ երբեմն ալ գողութեան օգնութիւններ տալու մեր դէմքերուն վրայ:

Ընդհանրապէս հայուն արիւնք հոսեցաւ ուղիւս: Ուրախութիւններու բազմազան քարոզներն յետոյ, հայերու խաղաղ ալլ երկրագործական արշաւանքն ու տիրապետումը նոր փոփոխութիւն չի բերաւ նախորդ երկրում, ստրկական արիւնքը նորէն ներկէց արիւնքի վանայ լծակն եւ եփրառը ու ծիգրիսը:

Հայեր ունեցան ինքնապաշտպանութեան կոնքեր թիւրքացիներու եւ կողակաւում, եւ յարձակողական պատերազմ Ռուս եւ Ֆրանսական բանակներուն: Վերստէն յետոյ, Արարան երկրորդ ռազմադաշուն էր Հայ գիւղերներուն Ֆրանսական հրամանատարութեան տակ, ուր 21 բաժնորդներ կուտային արիւնք հոսեցուցին իրենց զիրար ալլ փառաւոր մարմիններէն: հայուն արդարութեան ու Վրէժի ոգին եւ Ֆրանսական գիւղերական պողպատէ կարգապահութեան ոգին դաշնակցելով միասին, կարծես եւ անտիկ երկրորդ Տարտանէլ մը դիտապաստին կալ փառաւորի մատնելով թուրք բանակը եւ արժանանալով գիւղերական հրամանատարներու դրուատիւն: 21 մեռել նոյնքան մը եւ աւելի զիրար: իսկապէս անհաւատալի պիտի թուէր ժամանակին իրողութիւն մը չըլլար: մտաբերել, թէ միջին մը ստրուկ հայեր քարոզեցան, պաս փառացն բրիտանականութեան: Արարանի կոնքը կը միացնէ, գիւղերական կարգապահութիւնը եւ միակ ու գերագոյն Ապարապետ Ֆոքի հրամանն ու փառք:

Քառասուն հազար գիւղեր Հայաստանի անկախութեան շրջանում: եւ Կարսի հայ նապաստակներուն փառաւոր փառապանն ու սնանկութիւնը Ֆէտայական բանակին:

Մոյ մը արիւնք ստրկի ոչ ինչ կարօտ: Կուտ մը արիւնք խաղաղութիւն դիտապաստարիւն արիւնք չէ ալլաւ: Միւսուն է ալ, յարգելի, օրհնելի, սիրելի, ու պաշտելի:

Ահա թէ ինչ ըմբռնութեան կրեւնը տունել ԱՐԱՐԱՆ:

Օգոստ. 20 1927 ԿԱՐՕ Ե. ԳԱՅԱՐԱՆ
Երգակ

ՃԵՂԹԻՄ ՄԸ

ՍՕ ՎԱՐ Ի ՅՕգոստոս Ամսուան Թիւին մէջ Զննչոյ Վերջ: Միւսուն Պատգամաւորական ժողովի մասին Լորէնսէն գրուած թղթականութեան մը մէջ, նոր ընտիր Կեդր. պար-

ԱԶԱՏԱՐԱՐ ԲԱՆԱԿԸ

Ահաւոր էր, տեսարանը, ամբողջ հայ Ազգը, ճիւղ ու ցան անպատի կիզի: Արեւուն տակ, սարսափի օրեր կապէր:

Ժամանակի անիւք դանդաղեցուցած էր իր արագ թաւալումը, օրը տարուայ մը երկարութիւնը ունէր, այս ալլ բնութեան անհամ մէկ կատակն էր, որ կուգար աւելի իրողական կենցաղն իր զերքը հալածական Հայուն:

Զկար յոյսի նշուլ մը, եւ ոչ ալ լուր մը որ աւետեր Դաշնակցներու յաղթութիւնը, ընդհակառակը, Թրքական Թերթեր միջոց արժագանգը կըլլաին իրենց յաղթութեան, ու Թշնամիին պարտութեան, եւ ինչ որ իրենց կորուստ տուած էին այն ալ էր ինչ մը:

Ու այս կարգի չարագուշակ լուրեր կուգային աւելի ցամքեցնելու արիւնք արդէն իսկ Կապադոքիան մարմիններուն: եւ ամէնքը լքուած իրենց բախտին կսկան սէին պաղտան արեւուն ծառագներուն, չէ որ այդ արեւին լոյսնին տակ տեսած էին խորիւրդումն իրենց սրտի տարրերուն:

Այսպէս չորս երկար տարիներ անոնք ապրեցան մահուան մղձառանքով: եւ ահա աշնան գեղեցիկ առաւոտ մը, բարի լուրը կուգայ աւետելու ազատումը խառնածներուն, ծեռք բերուած իրենց իսկ Կաթոյ սնած Զագուներէն:

Սեպտեմբեր 19 էր Հայ Լեգէօնականի Կորիւնները, Արարանի բարձունքին վրայ դիրք բռնած Թրքական ստաւարութիւն բանակին հետ կը չափուին: Վրէժի դրուած մը լեցուած, յաղթելու զօրականութեամբ կը սուրան Թշնամուն վրայ արհամարելով տեղացող գնդակները:

Թրքական զերքին պատնեջը գրաւուած էր, եւ էջ մը չեր ստակածը ալլ նոյն ինքը ԶՐԵԸ, Հայ Ազատարար բանակին Հայ Լեգէօնի ծեռքով:

Եարգանք Հայկական Լեգէօնի Կորիւններուն, եւ Հանգիստ 21 Խառնակներու ԱՅԻՆԻՆ:

Երգակ ՍՕ ՎԱՐ Ի

Զուտեան անդամոց ցանկին մէջ իմ անունս ալ գրուած էր: այս առթիւ պարտեկզգամ ըսելու որ ժողովին սկիզբէն մինչեւ վերջ թախանձած եմ որ իմ անունս բնաւ երապատիկ ցանկին մէջ չի դրուել եւ ոչ ալ պարագ քուարկութիւն տեղի ունենայ իմ անունին շուրջ: քանի որ վերջնականապէս որոշած եմ չընդունիլ, այժմ իմ ծառայի եմ ըսելու որ հրաժարականիս հետ ընդոր հաշիւները յանձնած եմ նոր ընտիր Կեդրոնի պարտութեան: ԱՆԴ. ՄԻՇԱՍԵԱՆ

Երգակ. Տեղեւ Տիգրի Մ. ՏՕ ԴՈՒՂԵԱՆ Ման, գաւակ մը ունեցան, մեր խնդակցեանը:

ԿԱՄԱՌՈՐԻ ԴՕԹԵՐ

ՀԱՐԱՐԱԻ ԹՐԺ. ՏԱՐԵԼԻՏԻԷ ԱՌԻՅՈՂՎ

Խուճալի մը համար գիտակցաբար դէպի մահ
վազող կամաւորին համար. մահը կը կոր-
սնցնէ իր սարսափեցուցիչ ազդեցութիւնը.
եւ ինչ քան կայ կէանքի մէջ. պաշտի յու-
զիչ եւ խորհրդաւոր քան որ կը կանգնիս
մահու եւ կենաց սեմին վրայ:

Ահա այս կենաց եւ մահու քաղցնէրու
մէջ էր որ կապրէր Հայկական Լէգէօնը
1918 Սեպտեմբեր 19 ի առաւոտեան ժամը
երէք ու կէս ինչ. ամէն վարկեան սպասե-
լոյ Յարձակումի ազդանշանին. եւ վերջա-
պէս կը հասներ այնքան երկարօրէն սպաս-
ողած վարկեանը: Զինւորներ ամէն տասն-
եակ իր պաշտօնեային առաջնորդութեամբ
կամաց եւ անձայն կը յաջաջանային դէպի
ժող. յանկարծ Լուսթիւնը կը խզուի Թշն-
մի Թշնամեաներու գոռումոյ նոյնատեւ եւ
հրաւեր տալով կռուի սկսման. որոյ փա-
րշալոյսին հետ կսկսի ճակատամարտը:

Յաճախ դէպի Լէոն կը ժայնեն ամէն
կողմէ. եւ Հերամանտարը կը պահ - կա-
մաւոր կրակ: Հայ կտրիճներ վրէժը իրեն
կռուծելն վազրերուպէս կը սուրան դէպի
անաբիկ բլուրն Թիւրքին վրայ. արհամարե-
լով Թշնամուն կողմէ. զնդակնե-
րու տեղատարափ: Կռուը սոսկալի էր իսկ
Հայ բռնաբերու Արիւծասրտութիւնը անպատմե-
լի: քանի մը ժամուան տաք կռուէն վերջ
Թիւրքը իր փախուստոյ գծին երկրորդ իրա-
մասները կանցնէ. արգելոյ Արարա ի բար-
ձուանցները մեզի. նոյնպէս տասնեակմը նե-
խած Թիւրք զիակներ:

Արարան գրաւուած էր այլեւս, պէտք
էր զօրացնել գրաւուած դիրքերը. կազմ
ու պատրաստ ըլլալ երկրորդ յարձակումին
եւ կամ հապաքարձակումին զիմադրելու:
եւ այսպէս, տաք Արեւուն կիզիչ ծպտագայ-
ներուն տակ. ամէն զինւոր իր կեցած դիր-
քին զօրացնելու աշխատանքը յառաջ կը տա-
ներ. առանց զգալու իր անթուծիւնը: Երկար
ժամերէ վեր յիշնչ կերածէր եւ
ոչ ալ տրամադրութիւն ուներ քան մը ու
սեւլու: արդէն իրիկուն էր օրը արեւը
մարը մտնելու կամապարէր ու հետզհետէ
խաւարը իր Թանձր բողը կը բաշեր մեր վր-
այ եւ ամէն կողմ Լուսթիւն կը տիրէր:
միայն հոս ու հոն զինւորներ ցած ժայնո
առաւոտեան ճակատամարտին մէջ մէկնոց եւ
վիրաւորականներու մասին կը խօսէին:

Գիշերուան մութին մէջէն նորէն
սկսու գօրալ Թշնամուն Թշնամեաները. ասո
կաշի կրակ մը էր որ կանցնէր մեր գլխուն
վրայ. եւ պայծած բռնէրը զարնուելոյ
մոռակա քարերուն: Թիցի հոսման չիկայ աս
տասնեակներու. եւ չենք գիտեր ճէ ինչու

ՇԻՅԱԿՕ. ՏԵՐ ԵՎ ՏԻՂԻՅ Կ. ԵՕԲՍՈՒԼԵԱՆ Մանջ գաւազ մը ունեցան. մեր Խնդակեանը:

Լուս եւ մեր Թշնամեաները. քայլ մէջ
միշտ կատրաստ եւք ամէն պատահականու-
թեան հանդէպ. սպասելով մեզ տրուելիք
հրաւանին համեմատ ջարձելու:

Մէկէն դադրեցաւ Թշնամի ուժակու-
ծութիւնը որ այնքան ցրանդոյ սկսած էր
քանի մը ժամէ վեր. դառնալ Լուսթիւն
ամէն կողմի վրայ. այս անգամ ոտքի եւ
խօսակցութեան ժայներ կռագային Թշնա-
մու կողմէն ու հետզհետէ կը մօտենային
մեզ. եւ մենք պատրաստ կսկսէինք հե-
տեկանելու: քանի մը վարկեան վերջ պարգ-
ուեցաւ որ մեր յառաջագահ զինւորներուն
հետ բաւական Թիւրք Արար գիւղացիներ.
որոնք կռական իմացնելու մեզ Թիւրք
բանակին փախուստը: Այժմ ամէն ինչ բաց-
օրոշէր. Թշնամուն վերջին բռնակոծու-
թիւնը ուրիշ քան չէ եղած այլ իր պար-
տութիւնը ծածկելու Լէոն իր փախուստը
զիւրացնելու վերջին փորձ մը:

Առաւոտ եղած էր. գիւղացիներու ը-
սածը ծիշտ էր եւ ամէն կողմ խաղաղութիւն
կը տիրէր: Թշնամին գիշերուան մութին
Շօտուելոյ իր քանի մը հազարի հասնող
բանակոյ նպաստակի պէս կծիկը շարած էր
զինքը հալածող քանի մը հարիւր Հայ Մար-
տիկներու աքցելէն: այնպէս որ հազելոյ
իսկ կարելի չէր հասնիլ Թիւրքին: այս
անգամ պատեհութիւնը Անգլիացի Օգանաւոր
ներունն է որ Օգին մէջէն բռնաբեր կը
Թափէին խուճապահար փախող Թիւրք բանա-
կի գլխուն:

Յաղթանակը կատարեալ էր եւ մէջը
տէր էինք Արարաի բարձունքներուն: այս
պահուն մեր փողայաբը կը ժայնէ հառաքու-
մի իր եղանակը հնչեցնելով. ու մենք բո-
լոր զինւորներս հառաքուհեցանք փողին
կողմը. ուր կար մեր Զորամանատարը: Հըրա-
մանատարը կը զնահատէ Հայ զինւորին բա-
ջադրութեանը եւ կը հրամայէ որ հալա-
քէնք մեր Նահատակ զնկերներու զիակները
բլուրին վրայ: քիչ ժամանակէն հաւաքե-
ցաւ 21 զիակներ. որոնք բոլորն ալ Հե-
րոսաբար կռուած էին եւ իրենց ճակատնե-
րէն ու կռուքէն քանիմը զնդակներոյ ին-
կած էին պատռոյ դաշտին վրայ:

Այս զիակներուն մէջ էին նաեւ մեր
անմոռանալի Մարտիրոս Պապեանը եւ Մէլ-
էսէթ Տէկրմանյանը. ու մենք քանի մը
առանձնակ Զնգուշի Զէնքի զնկերներ կու-
նած էինք վեր հերոս ընկերներու շիւղով
վրայ մեր վեջին Յարգանքը տալու իրենք:
Իշնոց Նահատակներով հասցէին: Հըրամա-
նատարին Խօսած Ծառէն վերջ. հրեմայեց
զիակները միասին դրուին բաքուած փոսի
մէջ. ու մեր Զէնքերը անպաք, մոմերու-
պէս ուղղող քրտած մըր Զինւորապետ Տար-

ՇՆՈՐԶԱԿԱԼ ՈՒԹԻՒՆ ԳՐԵ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈՐԱՆԵԱՆ

Թերթիկիս ներկայ Թաւին մէջ երեւցող մեր Նահատակներու ձեռագծուած պատկերները, մեր ունեցած շատ աղօս լուսանկարներու օրինակով, պատրաստեց Պրն. Թ. Պորանեան:

Պրն. Թ. Պորանեան մեր շատ համեստ եւ անաղմուկ Հայ ԱՐԴԻՍԴԵՐ, ամէնայն սիրող ձեռագծեց սոյն նրկարները ի Եարգանս Արարալի մեր Նահատակներու յիշատակին: այս առթիւ մեր մասնաւոր շնորհակալութիւնները իրեն: Ե. Ա. Ըրեակո:

գանձները կը մատուցանէինք մեր տեսլապաշտ եւ Հայրենիքի Ազատութեան սիրուն զոհող զեհ հերոսներուն: Վրէժի արցունքը մեր աչքերուն 21 Նահատակներու կողմէն, քոյ քոյի կը հանգչեցնէինք նաեւ մեր ամենուն սիրելի եւ անմոռանալի ընկերները, Մ. Պապեան եւ Մ. Տէկրմանյեանը, իսկ բանի մը օր վերջը Յրգ. Զնգուշեհի մը մահուան լուրը կառնէնք Լուս թ Ոսմիկի հիւանդանոցէն, որ այս կողմին մէջ ծանրապէս վիրաւորուած Պողոս Դորրը չի եւան որ կարօտը իր սրտին հիւանդանոցին մէջ կը փակէ իր աչքերը:

Ոյ մեր պաշտելի Զինակից ընկերներ այս օր ԱՐԱՐԱԻ Գրգ. Տարեդառնէ որ կը տօնէնք, եւ այս առթիւ կուգանք անգամը եւս ՈՒԹՏԵԼ ՈՒ ԹԷ միշտ հաւատարիմ պիտի մնանք եւ շարունակէնք այն ծանապարը, որ միասին սկսանք: Հանգիստ ձեր Նահատակուած յսկորներուն:

ՎԵՍՐ ԷԻԻ ԵՕՐԳ ԱՆԴ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19 ԵՒ ՄԵԼԻՔԻՍԷՍ ՏԵԿՐԱՆԶԵԱՆԻ ԵԻՇԱՏԱԿԸ

1918 Սեպտեմբեր 19 Թուականը շատ Թարմ է մեր կուրքին տակ, որը մեզ յիշեցնել կուտայ այն բաշէրու յիշատակը, որոնք Հայրենիքի Ազատագրութեան համար իրենց Թանկագին կեանքերը Զոհարեցին Արարալ Բարձունքին վրայ: Սեպտեմբեր 19 ի Սոսնոս:

Սեպտեմբեր 19ը մեզ Հայերուս համար Եարգանքի օր մէ. քայ Ազատագրութեան համար Նահատակող Հայ բաշէրու օր մէ: Եւ պէտք է որ մեր նուիրական ու յարգանքի պարտականութիւնը կատարենք այն բաշերուն/ որոնք Արարալ ծակատմարտին մէջ Եարգական եւ պատմական անուն մը կերտեցին: Եւ անշուշտ ինձ համար կարելի չէ մոռնալ այդ օրուայ անասելի բայց մեզ Լեզեօնականներուս համար հանձնարար զոհարարութեանը, որուն մէջ մենք ծակատարաց մաշարեցանք ու կռուեցանք մեր դարաւոր Թշնամուն դէմ, այն ԵԻՉԱԿՕ. Զնքուշի Վերջ. Միութեան Տեղ:

նոյսոյ ու կ'ամբողջ որ մեր արձակած Թշնամներու որոտումը պիտի փարատէր Բայաստանի վրայ կուտակուած մոռած անպերք. եւ այդ դժոխային բոցերուն մէջէն Հայ Լեզեօնը Արիւն Թաթալի զիջակ ոյ Զէն իծեալին մագլցեցեալ Արարալ բարձունքն ի վեր, հոն պարգելու յարգական եւ Հայկական ազատ Երագոյնը:

Սեպտեմբեր 19ը Հայ վրէժ առուներու օրն էր, կուրմը որուն համար տարիներուն ընթացքին իրենց կուրծքերուն տակ մեծոքացած քայրենասիրական եւ վրէժնորութեան ոգին անհամբեր օրէն կսպսէին խրամներու մէջ, լսելու համար մի միայն մէկ ձայն, «Անպաւ» Եանթ ք:

Ահապսիկ Սեպտեմբեր 19 ի առաւոտ լսուեցաւ այդ գեղեցիկ ձայնը, եւ ամբողջ Լեզեօնը այդ դժոխային կեանքի մէջ տառաջանալով գինոյցած սըլացաւ Արարալ բլուրն ի վեր: Թշնամուն դէմ ծակատելու եւ հոն տեղ մեր ճեղին վրէժը լուծելու, եւ վերջապէս իրենց նուիրական ու Թանկագին կեանքը մատուցելու, որպէսզի Հայ Ազգը Ազատագրուի: Եւ այդ կուրմը Հայ Ազատագրութեան կուրմ էր, որուն մէջ մենք կորսնցուցինք 22 բայ Երիտասարդներ: այս Նահատակող զինակիցներէս մին էր ՄԵԼԻՔԻՍԷՍ ՏԱԿՐԱՆԶԵԱՆԸ, ՄԵԼԻՔԻՍԷՍ իր պարտականութեան ծամբուն վրայ Նահատակուելէ վերջն ալ չեր բաժնուած իր սիրելի Զէնքէն, Զէնքը լաւ մը իւր կուրծքին վրայ սեղմած կը բնանար սրտի հանգստութեամբ Արարալ բլուրին վրայ:

Մէլքէսէթ Տէկրմանյեան բնիկ Զնգուշեհագին 21 տարիներ բոլորած, կը Զոհողի պարտականութեան ծամբուն վրայ որպէսզի իր կուրծքին տակ բուն դրած իտեալը Խրականալայ: Մէլքէսէթ, Հայրենասիրական եւ վրէժ ինդրութեան ոգաւոյ լեցուած Թշնամուն զնդակը վերջ կուտայ իր անգին կեանքին, կիսատ ձրգելոյ իր պարտականութեան վրէժնորութեան գործը լըրացնելու:

Հանգիստ եղիր քու ցրտացած գերեզմանիդ մէջ իմ Զինակից եւ Գաղափարակից Մէլքէսէթ, որչափ ատեն որ մեր երակներուն մէջ կը շրջագայէ Հայկական կարմիր Արիւնը, մենք պիտի լըրացնենք մեզ ձգուած Տաւանդուածիւնը: Նոյնատեն եւ պատահեցաւ որ չպիտի Թողուէ որ անհետանաւ ձեր ԹԱԿԱԳԻՆ ԵԻՇԱՏԱԿԵՐԸ:

Հանգիստ ձեր յսկորներուն:

ՄԵԼԻՔԻՍԷՍ ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ

ԼՈՐԷՆՍ
Առյս Թ. Ճիւղին Օգոստոս 28 ի Դաշտահանդէսը, շատ յաջող անցաւ: Զնորհիւ Գարգաղի Եանձնախումբի ժրաջան աշխատութեան եւ Ժողովուրդին առատաձեռնութեան:

ՄԵԼՔԵՍԵՐ ՏԵՏԻՐՄԵԼՃԵԱՆ ԶԵՂՈՒՇՅԻ

ԱՆՈՒՔ ՈՐ ԻՆՎԱՆ

Ազալին ազատագրութեան բոլոր շարժումներուն եւ ճեղային գոյոթեան պահպանումին բոլոր ծեռնարկներուն մէջ, գոհարութեան եւ նուիրումի յափանիշք բաղդաւորաբար շատ աւելի մեծ եղածէ Չնգուշեհներունք։

Շատ հին օրերէն կսկսի պատմութիւնը։ պատմութիւն մը, որ թէեւ արիւնոտ, ցաւոտ եւ սակաւ զիւցազնական դրուագներով լի։ հոյակապ դէմքերու ու դէպքերու ամբողջականութիւն մը։ Իճիւ թէ կարենալի մի օր ինքնաբոյ պատրաստուած հաշուակշիռով մը ներկայացնել զայն ամբողջ հայութեան։

Մենք միայն ակնարկով մը պիտի գոհանանք, առ ալ ներկայ Չնգուշեհ սերունդին փոխանցուած Հայրենասիրութեան ամենամատուցիւնները զեր առնելով, որ կսկսի Հայ ճեղափոխութեան ընդգդումի սկզբնաշրջանէն։ Ատանայի դաշտերէն, Տաւրոսի միջեւ Ամանոսի ստերը եւ հապա Չնգուշ-դիւցազնական ինքնապաշտպանութեան դրուագը, եւ կոկկասէան Կամաւորական շարժումէն մինչեւ ԱՐԱՐՍԻ Ծաղկական ու զճաղկան ճակատամարտը։

Արարա, որ այնքան պատմականութիւն լինեցող սրբազան մը եղաւ ընդհանուր հայութեան համար նոյնքան եւ պաշտելի մեզ Չնգուշեհներու համար, որոյ հետ եւ Արարաի բարձունքին վրայ բայաբար իյնող 21 Նահատակներէն, երբեք մեր ամենէն պատուական եւ անմահ Չնգուշեհներէն եւ, Պապեան, Դերբաքիեան, եւ Տէյրիմէնքեան։

Այսպէս, ինչպէս անոնք ո՛ր միայն Արարաի ճակատին վրայ, այլ եւ Ատանայի

շուրջ մղուած բոլոր կռիւներուն մէջ, Մառաշի, Էջմազի, Ալաշի, Ուրֆայի, Մերտինի եւ մինչեւ իսկ Չնգուշ տանող ծամբաներուն վրայ բանտերու մէջ եւ ամէն ուրէք — որ ճեղային Սրբազան Վրէժը ու նուիրական պարտականութիւնը կը կանգնէր զիրենք, միշտ ալ ի յայտ բերելով այնպիսի ինքզին, յանդուգն եւ կոռուելու յատուկ եւ մարդուած ընդունակութիւն, որ ընդհանուր հայութեան համար փառք ու պատիւ բերող հանգամանք մը ունէր։

Ու ի տես այս անգեհեր ու բայաբար հոգիներուն մեր Չնգուշեհի հայրենակիցներու սրտերը ո՛ր միայն պէտք է հպարտութեամբ ունի ալ եւ անոնք իշատակը յաւես մեր կուրծքերուն տակ պահելու ու քանդակելու եւ մեզ կտակուած Սրբազան գործին շարունակութիւնը ի կատար հանելու պատուոյ որոշումը տանք։

Անոնք, որ ամէն ինչ մոռցած, զիրք փառք, կեանք եւ անձնականութիւն գացին պատերազմի դժոխային կեանքին ամենէն հեշտը բանելու եւ հերոսաբար ինկան, որպէսզի մեր բոլորիս աղարտուած պատիւը փրկուի։ Ով պիտի ըլլայ մեր մէջ պատը եւ կամ յուդան որ չի ներշնչուի ինչո՞ղ ծանօթ կամ անծանօթ Պաշտելի Հերոսներուն Յիշատակով։

ՅԻԼԱՏԵԼՅԵԱ. Կ. ԹՈՒՆՄԱՆԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՊԵՐՈՒԹԷՂ

Սիրելի խմբագրութիւն ԾՕ ՎՍՈՒ,

Ամէն Ամիս կանոնաւորապէս կտանաւե ԾՕ ՎՍՈՒ ը։ ԾՕ ՎՍՈՒով Թէ կը հրճուինք եւ Թէ կը միխթարուինք երբ ամէն կողմի Չնգուշեհներու մասին կը կարդանք ու կը տեղեկանանք անոնք կեանքին, իսրոյ յաջողութիւն եւ կարողութիւն կը մախթենք, ոյժ ու կորով եւ յարատեւութիւն ձեզ ձեր այս օգտակար գործը յառաջ պարելու համար։

Այն հաւատքն ու համոզումն ունինք Թէ շատ չանցած, Ամսաթերթ ԾՕ-ՎՍՈՒը Ըարաթթերթ պիտի ըլլայ եւ այսպէսով աւելի ջուտ լուրեր պիտի բերէ մեզ մեր սիրելի Հայրենակիցներէն։ ու այս պէտով մեզ պիտի մղէ որ մենք աւելի շատ սիրենք մեր ծննդաւայրն ու մեր Հայրենակիցներուն։ կրկին յաջողութիւն եւ յարատեւութիւն կը մախթենք ձեզ, որ բայաբար ունենան արժանի էք։

ՊԵՐՈՒԹ. ՅԱԿՈՅ ՊՈՆԱՎԱՐԹԵԱՆ

Ե. Գ.

Զինադադարէն զերբ Ուրֆաէն միւլիս Չնգուշ երթալս ու զերադառնալ պիտի գրեմ ԾՕ ՎՍՈՒի պատուական ընթերցողներուն համար, եւ Թէ բարեհաջիք տեղաւ։

ԼՈՅԷ

ՅԻԼԱՏԵԼՅԵԱ. ՏԵՐ ԵՎ ՏԻԿԻՆ Ս. ՊՈՂՈՍԵԱՆԻ Ման, զաւակ մը եղաւ, ինչպէս գրուած։

ԱՍՑ ՂԱՄԱԿ

Սիրելի Սեւ Բար,

Երեկոգնէ իզեր չը գիտեմ այս քանիերորդ նամակն է զոր կսկսիմ բեզի գրելու իպատասխան նամակիդ: ամէնեւալ պատուեցի առանց լմնցնելու:

Կը Թախանձես որ աշխատակցիմ ԾՕԿառին: Կը բաղձաս նաեւ որ կարելի եղածին չափ գրեմ մեր պատենական կեանքէն:

Ուրիշ սկսիմ սակայն, կրնամ սկսիլ երբ ինձ կը Թուի Թէ այն ինչ որ պատահեցաւ մեր սիրելի Ծննդապայրին, Բացարցակ անակնկալ մը, սարսափելի երրորդութիւն մը, չարաբաստիկ եւ ազատեցողչից իրականութիւն մէ այսօր:

Ինչ, արդեօք կարելի է անդրադարձալ յետագարժ ակնարկ մը նետել զերիշուաներ ընել մեր պատենական կեանքէն եւ չի փղծկիլ:

Ես յորեմես մը չեմ, սակայն, այս հոգեկան շփոտութեանս մէջ յոյժ դժար է ինձ համար որակել զգացողանքս, դասաւորել զանոնք: Վերլուծել զգոյսատեանքս, դէմ առ դէմ զալ զիշտի եւ յոյսերու հետ, ապրիլ անցեալի մեր պատենական օրերու երազկոտ եւ տեսլականութեան ազնիւ, զսեմ եւ վերացնող Թրքերու իշխանները: Եւ որ, իմ համեստ մտաւորն ետրորութիւնէս շատ ուշատ վեր է գրի առնել կը տատանսիմ եւ չեմ ալ համարակիր:

Սիրելի Սեւ Բար, անշուշտ կը ինչես երբ պարզութեամբ իմի կողմայինս մեր շատ համբաւաւոր Զնշոյ տափակ տանիքներուն, տախտակէ շինուած, ցաւոյ հիւսուած եւ հիշ շողաւոր ծեփուած, ապայն մշտածուիլ: Երդիւններուն կրթնած Թիկուներն կգմայլէինք անյագ եւ պիշ նայուաւոր մեր զիմացը պարզաող գեղեցիկ, Թիւթիք եւ սքանչելի տեսողաններուն ԾՕ ՎԱՌը խուհեռաւ ճամբան, Սպիտակ Լեւը, Կարմրահող այգիները, ՎԱՂԵԸ եւ քանի քանի անգամներ չէին փորձած խճակ նետել Պարսիկէն դէպի Ազրբայժան: Վարժապետեան եւ Գագօթեան այգիները, զիրար գերազանցելու մարմարէն բռնկած:

Դէմքէն ու դէպքէն պարտէր, անմտաւոր իշխաններ, մեր մանկական տանկան օրերէն, յորձանապոյտ արագութեամբ, զորդալի խառնուող կը շրջապայտ եւ կը պարտն իշխողութեանս մէջ: Բաղձրիկ յուշեր անցեալէն: Ժեր Ծառաւոր կը քաշենք: Ինչպէս անպատի ուղեւորը կարկաշտան աղբիւրի մը:

Ա, Բարէ, ալ մենք պիտի չը տփանենք Ծառիւր որ երէկ կը բարձրանար մեր Սիրելի Զնշոյ, տափակ տանիքներուն, ԼՈՍ ՍԷՃԵԼՈՍ, ՏԵՐ եւ ՏԻԿԻԷ Ե, ՏԵՐԵՈՎԱՆԻԿԱՍԵԱՆԻ Սանչ գաւազ մը եղաւ: Խնդրեմ:

Տոբալէ շինուած, ցաւոյ հիւսուած եւ շողոյ ծեփուած: Երդիւններէն:

ՏԵՐ ՎԵԼԻ ԳԱՂԻ, Ե, Ե, ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՀԵՐՈՍԵՐՈՒ ԵՆԵԱՍԱԿԻՆ

Սեպտեմբեր 19ը մեր Ազգային կեանքի մէջ կէտք է ընդունիլ Թաղաւակի Թ ուսական մը: Եւ այս տարելիցին առիթով պարտաւոր ենք մեր յարգանքի Ծաղկեփռանցերը նուիրել Արարի հերոսամարտին մէջ Նահատակող մեր հայրենակիցներու անշուք Ծիրիմներուն: Եւ յետ այսու ոչ Թէ սպանենք ու տարին անգամը միայն անոնց կեանքին գրգռութիւն մը հրատարակենք:

Այլ պահանջ դնել որ օր մը բոլորս հաւաքար Տօնէի Հայ Ազատագրութեան Ծամբուն մէջ զոհող հերոսներու Յիշատակը: Եւ սօնել ոչ Թէ կադ ու կիսատ, այլ հրապարակաւ մեծ պատրաստութեամբ ու շրջապայտութեամբ: Եւ երեւակայէ Թէ որքան բաղձր ու նուիրական բան է երբ ցեղի մը Մարտիկներուն յարգանքի բաժինը Տօնէլը:

Ճիշտ է որ մենք միլիօնաւոր զոհեր տուինք Ազատագրութեան անհաւասար պայքարին մէջ, եւ առանց յուսահատելու մենք միշտ ալ կեցած ենք մարտնչեւմի գծին վրայ մեր մերկացուցած բազուկներով: Ու այսօր յաղթանակը տարածենք, զոհող հերոսներու Արիւնները որպէս ծիւեր Հայ Ազատագրութեան սկսած են ծրլիլ Արարտի ստորոտը: անցեալի Բուսիք, Պոթորիկէն, Կրակէն, Բանտերէն, Արիւնտ աւսորէն յետոյ, յաջորդած է իրաւունքի տիրապէսին Արարտեան Հայաստանի մէջ: այնտեղ այս օր մենք մեր իրաւունքին տէր ենք, եւ մեր զոհողութեան փոխարէն ունինք մեր Հայ տունը որ մեր սեփականութիւնէն:

Տարիներու ընթացքին Թիւրք կարգաւորութիւնը իր Հայաքինք բաղաւաճութեամբ չի կրցաւ Մարտիրոս Ժողովուրդի մը մէջէն ջնջել Ազատութեան գաղափարը: որովհետեւ մենք արդարութեան համար կռուիլը իւրացուցած ենք մեր մէջ: Եւ Սեպտեմբեր 19ը մեր կտրիճներուն արդարութիւն ընելիք օրը Թիւրքը կորագլուխ փախաւ հայ արդարագործ բազուկներուն աքիւնէն: որոնց Հայրենիքի ծարաւը սրտերուն մէջ, զրէժ:

Եւ զորովհետեւ, որովհետեւ պարտականութեան դաշտ մէկնեցան ժողովուրդ Ամերիկայի Գանաւն Տօյարները, Հաճոյալի կեանքը եւ գացիցին եղին պատիւը կրծող Թիւրքին հետ չափաւորութեան: այդտեղ, Արիւնտ կռուող շատ մը քաջերու կողմէն զոհեցան նաեւ մեր երէք Երիտասարդ Զնշուցի քաջերը ՄԱՐՏԻՐԱՍ ՊԱՊԱՆԱՆ, ՄԷԼԻԿԱՆԻ ՏԵՐՍԱՆԶԱՆԵԱՆ եւ ՊՈՂՈՍ ՏԵՐԵԶԻԵԱՆ անոնք ինկան առանց տեսնելու ցեղիս բարձրացումի արշաւը: Եւ անոնց հողակոյտը մեր սրբա-

վաւր տաճարները պէտք է համարել, ինչպէս որ հոն մեր ցաւին խաչը ծաղկեցինք եւ մեր ազատութեան հիմնաքարը դրինք։

Հէնց ատորհհամար կըսենք որ Սեպտ. 19 ը մեր պաշտօնաւթ Թուականը պէտք է կոչենք, եւ սօշնեք ամէն տարի։

Զքմարիտ է որ մեր ազգային կեանքը դարեր շանդանակ եղածէ փոփոքակեցնուաւ սրտածմլիկ, անոր համար որ մեր ազատագրութեան նուիրակաւ գաղափարը, մեր մէջ ստեղծէր է կռուելու տենչ եւ գիտակից մեր իրազեկութիւն տէր մի ժողովուրդ միշտ կեցած ենք կռուի թատերաբմբին պայտ։ ու մեր արդար իրազեկութիւն տիրանալու յոյսով։ տրուածենք անդին կեանքեր ու գոհաբերած ենք ամէն ինչ պայտարի փշոտ ծամբուն կրաւ։

Եւ այսօր անցեալի այն բոլոր զոհողութեանց արդիւնք, ունինք ներքեւ պէս ազատ Հայաստան մը որ մեր սեփականութիւնէ։ եւ ծակառարաց կըսենք թէ մեր ներկայ Ա. Խ. Հայաստանը այս կամ այն պետութեան մենաշնորհը չէ այլ մեր չահապկներու արեան հատուցումն է։

Փառք զոհողներու չիշատակին քան անոնց անթառամ շիրիմին որ իրենց կեանքը կրակի տալով Հայուն Ազատութիւն կտրտեցրին։ եւ մեծ յոյս ունինք որ մեր դարաւոր Թշնամի Թուրքին գերեզմանաբար պիտի դրուէ։ հիմա, որ մեր դարերու երազը իրականացած է չափով մը, եւ որ ունինք մեր երկիրը, հառկ է որ մեր բոլոր ուսերը հոն կեդրոնացնենք ու գոհացնենք զայն։ յոյսերնիս գերցնենք իւր բոլորստոնեայ պետութեանց վրայէն, մեր յոյսը մեր խելքին ու Թշխատող Բազմակներուն վրայ դնենք։ Հեռու մնանք ջահմոյ պետութեանց քաղաքականութենէն, որոնք բոլորն ալ կեղծաւոր փարիսեցիներէ տարբեր բաներ չեն։ մենք մեզի հասցնալք, հոս է մեր ջահը։

Յարգենք մեր չահապկներուն յիշատակը եւ յաւերժացնենք զանոնք, տէր ԸԼԻԱՄԻՊ անոնց կերտած ազատութեան։

Յարգանք անոնց սրբազայր գերեզմանին եւ յարգանք անոնց Գաղափարականին ու աքիւններուն։

ԼՈՐԵՆՈՍ. ՈՍ. Մ. ՅԱՆՈՐԱՅԱՆ
ԿԱՏԱԿ

Գեղացիին մէկը գրասենեակ մը մտնելով կը հարցնէ հոս ինչ կը ծախէր։

Գրագիրը նեղացած — ԷՇՈՒ ԳԼՈՒԽ, կը պատասխանէ։

Գեղացին. սակայն ես այսօր միւշակ բոլ ԳԼՈՒԽՈ՞ կը տեսնեմ։

Գեղացի. Պրն. Ե. ԱՊՂԶԻԲԵԱՆ հուպս մէկնեցաւ Օգոստ. 1 ին, ալ ժամ ամուսնացած է եւ կերպարանաւուն կը պատրաստուի։ մեր ինդակցութիւնը եւ այբը լոյս ՄՈՏԱՍԻՆ

ԱՌՈՂՔԱՊԵՆԱԿԱՆ

16 ԱՌՈՂՔԱՊԵՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆԿՆԵՐ

<ԲԱՊԿԻԾ ՀԱՅ ԲԺԻՇԿ ԱՍՍԱԳՐԷՆ>

1. Բնականաբանիդ ու գործառնողիդ բոլոր սենեակներուն Օդը լաւաւ պիտի լոր։
2. Թոյլ. Թեւեւ եւ բազմաթիւ հագուստներ հագիր։
3. Բացօդեայ զբաղումներ եւ մարզանքներ փնտռէ միշտ։
4. Բաց Օդի մէջ քնացիր, եթէ կրնաս։
5. Շնչէ խորոտակ եւ լիաթոր։
6. Միշտ զգուշ կեցիր շատակերութենէ։
7. Միս ու Գաւկիթ շատ մի ուտեր։
8. Մի քիչ կարծր, Մի քիչ տեղ բռնող եւ Մի քիչ ալ հոռւ կերակուրներ կեր։
9. Կամաց կեր ու շատ ծամէ։
10. Զուր շատ խմէ։
11. Ճաճախ, ամբողջութեամբ եւ կանոնաւորապէս մաքրէ աղբներդ ու պարպէ մէկդ։
12. Ուղիղ կանգնէ, ուղիղ քալէ եւ ուղիղ նստէ։
13. Զգուշացիր, որ Թուանաւոր մանրէներ եւ Թոյներ չմտնեն մարմնէդ ներս։
14. Լինտերդ, ակոսներդ ու լեզուդ մաքուր պահէ։
15. Գործէ, խաղճիր, հանգչէ ու քնացիր չափաւոր կերպով։
16. Միշտ հանդարտ ու գոհունակ սիրտ մը ունենիր։

ԹՈՒՔԱՊԵՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆԱՆԻ ՏԱՍԸ ՊԱՆ-

ՄԱՆԵՐ

1. Զգուշացիր Թոքախաւոր հիւանդներէ։
2. Զգուշացիր կասկածելի կաթեր գործածելէ։ գործածէ միմիայն պաւերացեայ կամ Հիւսթրալիանէ կաթ։
3. Երբ մացուք, Թարմ եւ լաւ եփուած կերակուրներ միայն եւ հոգ տար մարմնոյդ սննդաւորութեան։ Կեր անանկ կերակուրներ, որոնց պահանջուած ոյժը կը հաւթայ ձեռն մարմնոյդ։
4. Բարմ Օդ շնչէ միշտ եւ կարելի եղածին չափ երկար ապրէ բաց օդի մէջ։
5. Սիրէ արեւուն ճառագայթները, ապրէ անոնց տակ, եւ շէնքին արեւոտ կողմը ընտրէ սենեակդ։
6. Շուտ շուտ լողանք առ։
7. Գնացիր Երկար ու կանոնաւոր։
8. Ամէն օր կանոնաւոր մարմնամարզ արէ։ եւ մարմնոյդ կենսականութեան պահպանման տեսակէտէն խիստ անհրաժեշտ էասիկա։
9. Վարէ մաքուր եւ ժուզկալ կեանք մը։

ՊՈՂՈՍ ՏԸՐԸԳԾԵԱՆ ԶԵԳՈՒՇՏԻ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐԱՊԵՏԱՆԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԷԳԵՈՂ

1916-17 թն Գիւրոս Կոզրին ամենախուսա-
մէկ անկիւնը կը կազմակերպուէր Հայկա-
կան Լէգէոնը: Գիւրոսը, զէպի Կիլիկեա
երկարող ծայրամասին վրայ, ՄՕՆարկա
կոչուած այդ անկիւնը կարելի էր նման-
ցնել ժողաբանի մը, ուրտեղ հառաժու-
ած հոգի նիւթեր հալուելով ու կաղապար
ուելով կը դառնային պիտանի գործիքներ:

Նմանապէս, Հայկական Լէգէոնը Աշ-
խարհի չորս ծագերէն հառաքուած, Երի-
տասարդ Թէ տարեց, Վերքապէս զինուորու-
ծեան անհամապատասխան տարիքի եւ այլա-
զան զաղափարներով ու այլ սոցիոլոգիա-
ներով սընած, Բայց Վրէժի Նոյննանպա-
տակ զգացումներով առլըցուն չարքաշ
Հայուծիւն մը, որ ամէն վարկեան իր ու-
զածը ընելու, ինքնակամ զԼԼԽԼԼԼ, ան-
զուսպ եւ Վրէժիւղրաւծեան բուռն պործ-
կուաններու ենթակայ, եւ զինուորաւծեան
կեանքի համբերաժար ոգիին շարունակա-
կան աշխատանքի, ու Մանաւանդ, Հրամանա-
տարուծեան մը ենթարկուելուն անգիտակ
այդ հառաքածոյին վրայ առաքին առթիւ
դիտող մը, պստահաբար, պիտի տարակու-
սեր անոնց օգտակար ազդակ մը դառնալու
մասին:

Սակայն, Աշխարհի այն օրերու մարդկա-
յին կեանքերու, Թէ շատ աժան եւ Թէ
շատ սուղ ու Թանկագին համարաող բու-
ներուն այս Հայուծիւնը կը գտնուէր Գա-
ղիական խոտապահանք երկաթէ կարգապահա-
կան Օրէնքին տակ: Եւ Գաղիական այս շատ
սաք ու գործադրուծեան մէջ կտրուկ Օրէն-
էնքը, շատ մոտ ստեղծի մէջ հալեցնելով
վերելի այլազանուծիւնները իմի ժողով-
ւով կաղապարելով զանոնք, որպէս մի զան-
գուած, եւ իրական զինուորները դուրս
բերաւ, որոնք որոշ ու վերական դեր մը
խաղց ան պատերազմի այդ օրերուն:

Այս միակողմէ, Վրէժատառ զուգին
վիճակուծեալ նաեւ, Տոյցնելու քաղաքա-
կիրթ մարդկուծեան (եթէ կան) Թէ Հայը
ուրիշ շատ մը իր ունեցած լաւ յատկու-
ծիւններուն հետ, է նաեւ Զինուորական ժո-
ղովուրդ մը, որ գիտէ կուռիլ ու կուռը
շահիլ, երբ ժամանակէրը այդպէս կը հա-
րկադրէն եւ որ իրեն ալ պատեհուծիւն
կը տրուի Զինուած ծակառելու Թշնամիին
Խազմի դաշտին վրայ:

Հայկական Լէգէոնը, կարծ ժամանա-
կամիւրցի մը մէջ, Գաղիական Զինուորու-
ծէնէն իր ստացած դասերն, լաւ սերտած
էր Թէ ԱԶԳ մը կանգուն պահելուն հիմ-
նական եւ էական պահմաններն էին Ի. ԸԼ-
Լալ կատարեալ կարգապահ, Զք անսահման
համբերատար, Զ. շարունակ աշխատուծիւն
եւ հրամաններու ծգորիտ ու լրիւ գոր-
ծադրուծիւնը: Հայ Լէգէոնը, Վերոյիշ-
եալ երէքեւ անբաժանելի այս դասերուն
հետ Զօդոց իր դարաւոր Վրէժիւղրական
ու ատելուծեան ոգին, որ ունէր հան-
դէպ Թուրքին: Եւ ահա Թէ ինչպէս, Էն-
վէրներու անառիկ յորհորչած Արարայի
ամրոցները կը բանգուէր Հայ զինուորի
տուած հարուածով, Ձին. Հրամանատարու-
ծեան որոշած ժամանակէն շատ առաջ, ու
Թուրք եւ Գերման Գնդակ սարտող Գնդա-
ցիին ու Թնծանօծները տղու խաղալիքներ
կը դառնան մեր 5 եւ 6 թ. Գուամարտակ-
ներու Պողպատէ կամբիւ, ու երկաթէ կու-
ռուկներուն տակ Կիլիկեոյ սահմանները
ամբողջ, մինչեւ Տաւրոս կը դարուկի
Թուրք բորոտած զինուորներէ:

10. Զգուշացիր ցրտառուծեմէ, ասիկա
մարմնոյդ սիմադրական ուժը կը ն-
ուազեցնէ եւ զոհ կը դարձնէ բեզ
ներս արշաւող մանրէներուն:

ԾԱՆՕԹ. Առողջապահական այս երկու կա-
նոնները շահեկան համարելով մեր հայ-
րենակիցներուն համար արոտապեցին
Պոսթոն հրատարակուած ՀԱՅ ԲԺԻՇԿ Ամսա-
թերթէն:

1918 Օգոստոսի 19 ի օրը Հայ Ազ-
ին ցնծուծեան օրն էր, այնքան շատ այ-
րած սրտերու զուանալիք օրն էր որ Լէ-
գէոնը բերաւ Արարայի փառաւոր յաղթա-
նակովը: Ազգին հետ եւ ազգէն ալ աւելի
փառաւոր պէտք է ջր տօնենք Արարայ, ի
մենք Զնչուշիւներս: Եւ այս անոր հա-
մար որ, 5րդ Գուամարտակըն էր որ առա-
ջին անգամ վշրեց Արարայի կողերը, Եւ
ծ խոնարհեցնելով բլուրին զագածը բազ-

ԼՈՐԷՆՍ. Պրն. Յ. ԱԶԼԱՎՈՒՐԵԱՆ Նշանուէցաւ, մեր շնորհաւորումները:

մող. անգէն ու անմեղ ֆայերու արիւնդ
յոփացած հպարտ հրէշները, ու սուրինե-
րոյ ձեռնափ ըրաւ թուրք զնդաքիթներին
լէգէոնի Հայ քաջերու կողքին, մեր ջն-
քուշի բաշերը եւս եղան միջդ անգեհեր
խոյսցողներ թուրքին վրայ ու աներկնա
յաղթանակ իրլողներու, ու մենք, լէգէո-
նի միւս գումարտակներէն աւելի աջառ-
ու Երիտասարդներու թիւ մը ունէինք
Տրդ. գումարտակին մէջ որ յարգուած է-
ին ամբողջ լէգէոնէն: Անոնք, լէգէոնի
այդ ամբողջ կազմը, որ հրեղէն գունդ
մէր. Հայոց Պատմութեան մէկ էջը ոսկե-
զոծեցին իրենց կարմիր Արիւնդ ու թո-
ղուցին յաւեա յիշատակելի գործ մը:
Փառք ու Պատիւ իրենց Արիւնդներուն:

2 2 2

գործիչ

Ուրախի եւ յիշատակելի գործըրաւ Ե-
զիպոտսի Հայ Գաղութը, Կանգնեցնելոյ
Արարայի 21 Դահապակներուն արժանի ար-
ժանը Երուսաղեմի Սուրբ Յակոբայ Կան-
քին մէջ, ուր Գարեթ Զարուակ պիտի յի-
շատակուին մեր անձնուէրներու բաշագոր-
ծութիւնը, եւ յառաջացող նոր սերունդը
ամէն տարի յետագարձ ակնարկովմը միջդ
պիտի յիշէ այս ափ մը անձնուէրներու
Թողուցած պատմական գործը:

Կետ մը սակաւն, եւ այդ Թող չի բնաջ-
նէ մեզ: Այո, Արարայի յաղթանակը որք-
քան որ յուզիչ, ոգեւորող ու փառապան-
եղան, բայց մնաց կիսատ ու մեզի չապա-
հովեց այն ինչ որ մենք կը բաղձաւինք,
եւ որուն համար քամբայ ելած էինք ազ-
ոյին: մեր տարագիրները տակաւին կը մ-
նան տարագիր, ու ծննդապալէրնիս ալ
յաւեա կորսուելու դատապարտուած: Թահա
գործւոնցանք կամ խաբուեցանք, պարապ
բան է խորհրդածութիւններոյ տընտալը:
այլ, լէգէոնի ընդհառած գործը Զարու-
ակէլու է, այլ ուղղութեամբ եւ նոր ո-
րոյ անպարան:

Եստակ է որ արտասահմանի հայ գա-
ղութներու եւ Հայաստանի Կառապարտութե-
ան միջոցները չեն բաւեր, ազգին եւ ա-
նոնց հետ նաեւ մեր ջնքուշի գաղթական
ներուն ցանկն զարման մը տանելու: հոս,
օտարներու խոսքը ընել իսկ չարժեք: եւ
հարցը այն է թէ մենք միգրի ինչ չափոյ
ու միջոցներոյ կօզնենք:

Թրպէս ջնքուշիներ լէգէոն մը
կազմելու չափ Արաքաններ ունինք Ամերի-
կայի մէջ եւ նոր ջնքուշ մը ջինել ջե-
նցնելու չափ հարստութիւն ունեցող աւ-
հասներ ունինք: միակ բանը որ կը պակ-
սի ներկայիս, այդ ալ Հայկական Լեգէո-
նի Կործանելու տակ հանգչող խորիւս ո-

գին է: Երեւակայեցէք, Այի մը միտկամ
քաշերու գողիք Զրահպատ Արարան իոր-
տակեց: ինչպէս թէ 4 - 500 ջնքուշիներ-
ու կամեցողութիւնը չպիտի կրնար Հայ-
աստանի ներկայ սահմաններուն մէջ 5-10
տունոյ նոր ջնքուշ մը ջինել եւ մի բանի
տանեակ գաղթականներ տեղաւորել: մեր
գաղթականները, Արարայի Ծակտամարտին
մէջ Թահապակող Հերոսներու իսկ Թողու-
ցած առանդնէ մեջ: եւ այս առանդները
իկատար հասցնելը մեր բոլորիս պարտա-
կանութիւնն է: եւ հարկ ու անհրաժեշտ է որ
որդէգրեմք Հայկ. Լէգէոնի ազգասիրական
ոգին ու ներմուծենք զայն մեր Վերաշի-
նական Միութեան մէջ:

Լէգէոնի Հայրենասիրութեան ոգիներ
Առաջին կարգապահութիւնը, Երկրորդ. հա-
մբերող եւ հրահանգներու գործադրութիւ-
նը, եւ Երրորդ. Զարուակ զոհաբերու-
թեամբ աշխատիլ առանց տրտուշքի: եւ
ահա Թէ ինչոյ կրցան անոնք իրենց պատ-
մութիւնը յաւերժացնել

Մեր ծննդապալի յաւերժացումն ալ
մեզմէն կը պահանջէ նոյն այդ ոգին, ու
հոս է որ մենք պիտի ցուցնենք մեր հայ-
րենասիրութեան յափանիշը, երբ որ ինք-
զինքնիս կամաւորապէս կենթարկենք կար-
գապահութեան եւ զոհաբերութեան պէս
բիշ Թէ Զատ Ժանը կանոնի մը:

Այն ատեն միայն, մենք մեր Թարգան-
քի խոսքը ըսած պիտի ըլլանք, ԱՐԱՐԱ-
յի 21 Դահապակներուն եւ անոնց կողքին
հանգչող 3 ջնքուշիներու ճիշտակը չ-
արգած: Արարայի այս Զորդ տարելիցին Ա-
րիւնդ անգամը եւս կողաւնք պստահացն-
ել ձեզ ո՞յ Սիրելի ՄԱՐՏԻՐՈՍ, ՄԷԼԻՔԻՍԵՍ
եւ ՊՈՂՈՍ Թէ ձեզի հետ միասին սկսած
գործը պիտի Զարուակենք մինչեւ որ ի
կատարհանենք մեզի Թողուցած առանսնիդ:

Հանգիստ ձեր ոսկորներուն, եւ աշ-
խատելու կորոյ Վէժէրան եւ ոյ Վէժէրան
ջնքուշիներուն:

Շրգակ

ՍԵՒ ՔԱՐ

ՀԱՅ ԿԱՍԱԿԱՆ

Հայկական Զարդերու ճնցող լուրը հասած
էր Ամերիկայ: ամէն զգացող սիրտէր, Թա-
լիժը դէմքին, կողբար անդառնալի կորա-
ւսքը իր սրտի հատորներուն:

Սակաւն Թորր չեր որ պիտի փրկեր կա-
ցութիւնը, եւս մը պէտք էր, միջոցը
որ կարենար պաղցնել այրած սրտերը, եւ
ամէն մարդ Վրէժը կը սահեցներ իր բեր-
նէն: Երիտասարդութիւնը, Վրէժի հեռա-
պատկերը այբին առջեւ կը մարգուէր գիւ-
ւորական իռնաբերու մէջ, սպասելոյ պա-
տեհութեան: յուշացաւ բաղձացուած օրը
ՏԱՄԱՏԵԱՆ Ամերիկա եկած էր, Հրապարա-

ԻԳԱԿՕ. Պրն. ԼԵԻՈՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ Մարտէլ մէկնեցաւ ամուսնութեան համար, Եւջողձ:

կային ժողովներ իրարու կը յաջորդէին, երիտասարդներ տասնեակներով Կամաւոր կարճակարգուէին, Թախծը անհետացած էր կարծես հարսանիքի երթանին:

Տամառեան Սապահկիւնեան եւ Հանքմեան Առաքելութիւնը լրացուցած էր իր գործը, լինաւորներ մէկնած էին, Զգած իրենց այս երկրի հանգիստը: անորոտունը կը սոկային զինաորութեան խիստ օրէններուն: Ինչ փոխ Թէ կը յարչրկուէին, ի՞նչ որ զրէծի քամբուն մէջ էին:

Ու 1918 Սեպտեմբեր 19 ին Հայ առեւտները հասած էին իրենց նպատակին, եւ խորտակած Թուրքին երկրորդ Տարաւեւելը: Թուրքերէ այրուած ծառաւի սրտերը յագեցած էին: որոնք իրենց արեան զնոյ փառք մը աւելցուցին Հայ պատմութեան: ու այս օր այդ յաղթութեան Զրդ. տարեդարձնէ որ կը ունենը, եւ յիշատակութիւնը 21 Քահապակներուն: քառք բոլոր Կամաւորներուն եւ յարգանք նահատակներու յիշատակին:

Յրէզնօ ԶԱՆ ԱՇՏԱՐԱԿԵՆՏ

ՊՐԷ. Խ. ՊՈՐՈՆԵԱՆԸ ԵՒ ԾՕ ՎՍՈ

Մեր պատուական հայրենակիցը Պրն. Խաչատուր Պորոնեան, մեզի կը հաղորդէ որ ինքը մեծապէս հետաքրքրուած է ԾՕ Վառ Թերթիկով եւ պատրաստ է իր օժանդակութիւնը բերելու Թերթին եւ հայրենակցական գործերու զորացման: ու Թերթը կը նկատէ լառաքործութեան լաւագոյն միջոցը մեր հայրենակիցներուն համար:

Իր հետաքրքրութիւնը դրապէս ապացուցած, արդէն իսկ ԾՕ Վառի նկարը գծած է մեր ներկայ ունեցածէն շատ աւելի ճշգրտան եւ գեղարուեստական: ԲԸԹ ի վերածելով, նորնաւուն եւ Թերթին ծակատը սրկելու ծախսերն ալ ինքը հոգաւոր պիտի տրամադրէ մեզ, ի գործածութեան:

Պրն. Պորոնեան փափաք յայտնեց, իր ժամանակները ներած չափով պիտի քանա որ Թերթը ունենայ գեղարուեստական բաժին մը: պարբերաբար գծելով մեր ծննդավայրի բնատուր գեղեցկութիւնները, ԾՕ Վառի էջերուն վրայ: որոնք պատահեց որ, աւելի կենդանի կերպով պիտի խոսին մեր հայրենակիցներու հայրենաբաղձ ցրտերուն ալ Պրն. Պորոնեան աւելի պիտի հրաւիրէ հայրենասիրութեան գաղափարը մեր մէջ:

Մենք ի սրտէ կը գնահատենք մեր հայրենակիցին հայրենասիրական սոյն ոգին:

Շնորհակալ Ծ. Ա.

ՇՆՈՐՀԱՎԱԼ ՈՒԹԻՈՒՆ ԸՆԳՎԱԾ Ի ԶԵՆՈՒՆԵՐ ԶԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՄ

Պատուարժան խմբագրութիւն ԾՕ Վառ ի բարի եղէք հետեւեալ երկտողս հրատարակել ԾՕ Վառ Թերթիկ մէջ: Շնորհակալ ի Սիրելի

Հայրենակիցներ:

Խորապէս պգտուեցաքք, Իմանալով մեր որդւուն Մարտիրոս Ա. Սըրըմեանի մատուցած յարգանքնոր: Ես եւ Տիկիւնս մեր մասնաւոր շնորհակալութիւնները կը յայտնենք բոլոր ԾՕ Վառի տղայոց, ու բոլոր այն հայրենակիցներու որոնք յարգեն ու պատուեն մեր որդւուն Շնորհակալութեամբ միջոցին:

Մնամք Յարգանք եւ Սիրով:

<Սէլմա-Քալիֆ> ՏԵՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԱՍԼԱՆ

ՍՐՐԸՄԵԱՆ

ՊՐԷ. Ե. Ե. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԳՈՐԾԻ ԿԸ ԼՍ-

ՈՒԻ

Տէ՛ Գէլիի մեր եղանդուն աշխատակից Պրն. Ե. Ե. Մանուկեան, իր Յրէզնօ հաստատուելու պարագան մեզ իմացնելէ յետոյ: Կը յագեցու Թէ պիտի քանա, Զննչոյ Վերջ. Միութեան օժանդակող մասնաժողովը կազմել Յրէզնօի շրջանին մէջ: քանի որ տեղւուն վրայ բաւական Թւոյ Զննչացիներ կան: Եւ դժուար չպիտի ըլլայ զանոնք խորտակ մօտ բերելու գործը:

Մենք կը խորհրդանք: Պրն. Յակոբ Մանուկեան ի այս շատ գոյելի մտադրութիւնը յաջողութեամբ պսակուի: Եոյն ատեն պիտի Թէլադրէինք մեր երիտասարդ Հայրենասիրին որ, յարաբերութեան մէջ մտնէ Միւռ Թեան Կեդրոնին հետ <Ինչիւ Եօրե> ու անկէ ստանայ պէտք եղած հրահանգները, այս Թէ իր գործը պիտի դիւրացնէ եւ Թէ ըլլայ համախորհուրդ: որպէսզի վերջ տրուի ապակեդրոնացումի ապարդիւն դրութեան ու անոր տեղ զօրանայ ընդհանուր կեդրոնացումի գաղափարը:

Վստահ ենք որ Պրն. Մանուկեան պիտի ըլլայ Կեդրոնը եւ Գալիֆորնիան իրարու միացնող զորաւոր Օղակը: ՍԵՒ ԿԱՐ

ՍՏԱՑՈՒՄՍ ԲԱԶԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ԾՕ-ՎԱՐ Ի ՆՈՒԵՐԵՐԸ

Տէ՛ Գէլիին Ե. Ե. ՄԱՆԱԿԵԱՆԷ	5 Տօլ.
Դիի Եօրեէն. Ա. Փակուեանէ	1 Տօլ.
Վէսթ Ե. Թ. Ե. Ա. Մաթոսեանէ	1 Տօլ.
Վէսթ Ե. Թ. Ե. Ա. Էգմանեանէ	1 Տօլ.
Վէսթ Ե. Թ. Ե. Ա. Էգմանեանէ	1 Տօլ.
Եղանքը Զիլէն. Պ. Էրմոյեանէ	1 Տօլ.
Լորէնսէն. Պ. Անտոնեանէ	2 Տօլ.
Լորէնսէն. Ս. Մանուկեանէ	1 Տօլ.

Մեր մասնաւոր շնորհակալութիւնները:

ՊՐԷ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՍՐՐԸՄԵԱՆԻՆ <ԿԱԼԻՖՈՐՆԻԱ>

Սիրելի Հայրենակից, մեր նամակը ինչպէս նաեւ Հայրենակիցներէն հանգանակուած 53 Տօլարը ստացած ենք: Դուք առանձնապէս ու գրութիւնը պիտի հրատարակէք յաջորդ Թիւով: